SVOBODA — **UKRAINIAN DAILY** — **СВОБОДА** — **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 222. JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, NOVEMBER 24, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 24-го ЛИСТОПАДА 1989 Ч. 222. РІК XCVI

ЗВЕРНЕННЯ

Виконуючи постанову і доручення 2-ої Крайової Конвенції УАКРади, запрошується усі громадські організації делеґувати своїх представників на ініціятивні сходини для створення Всегромадського комітету для збіркової компанії фондів на поміч Україні.

Сходини відбудуться у неділю, 10-го грудня в Ню Йорку, в приміщенні НТШ, 63 4-та авеню, о год. 1:30 по полудні.

М. Горбаль зустрічався з конґресменами

М. Горбаль (другий зліва) з конґресменом Б. Ґілманом біля Капітолю у Вашінґтоні. М. Горбалеві товаришили Х. Сеник (зліва) і У. Мазуркевич.

Вашінґтон (Х.Х. Сеник). — У вівторок, 24-го жовтня ц.р., Микола Горбаль, поет, музиколог і колишній політв'язень, який перебуває тепер в ЗСА на відвідинах, мав нагоду зустрітись тут з конґресменом Бенджаміном Ґільманом, членом конгресового Ад-гок Комітету для балтійських народів і України, та особистсо подякувати йому за те, що конгресмен Ґілман „адоптував" М. Горбаля та постійно домагався його звільнення з жорстокого табору ч. 35 (36), контактуючись з совєтською владою особисто, листуванням і телефонічними розмовами.

Зустріч М. Горбаля з Б. Ґілманом зорганізував філядельфійський Комітет Оборони Національних і Людських Прав України, члени якого звернулись до конгресмена Ґілмана в 1981 році з проханням „адоптувати" Горбаля.

М. Горбаль, член Виконавчого Комітету Української Гельсінкської Спілки, розповів Б. Ґілманові про працю УГС, про те, що переживає сьогодні Україна, про трагічні наслідки чорнобильської катастрофи та про конечну лікарську допомогу тим, які впали жертвою радіяції.

Конґресмен Ґілман розказав М. Горбалеві, що по чорнобильській трагедії він разом з членами філядельфійського комітету мав зустріч з чинниками совєтської місії при ООН, бо хотів отримати ближчі інформації про катастрофу у Чорнобилі і хотів довідатись чи треба лікарської допомоги. Конґресмена запевнили, що „пошкодження були мінімальні і ніяка поміч їм не потрібна". „А тепер бачимо", — сказав, конґресмен, Ґілман, що ми не отримали правильних інформацій.

М. Горбаль зустрівся також з конґресменом Доном Риттером з провідним республіканським членом Гельсінкської комісії і Ад-гок Комітету для балтійських народів і України. Це була друга зустріч М. Горбаля з Д. Риттером. Перший раз вони зустрілись в Москві в 1988 році.

Вшанували проф. О. Оглоблина

Ню Йорк (О.Д.). — У суботу, 18-го листопада ц.р. відбулася тут в приміщеннях УВАН ювілейна наукова конференція з нагоди 90-річчя народин і 70-річчя науково-академічної діяльности Оглоблина.

Конференцію влаштували Українська Вільна Академія Наук, Наукове Товариство ім. Шевченка, Українське Історичне Товариство та Наукова Рада при СКВУ

Конференцію відкрив президент УВАН д-р Ярослав Білінський, після чого наступили доповіді. Першу доповідь виголосив президент Наукової Ради при СКВУ й генеральний секретар УВАН д-р Василь Омельченко на тему „Життя і діяльність проф. О. Оглоблина". Чергову доповідь п.н. „Наукова творчість проф. О. Оглоблина" виголосив президент УІТ і головний редактор „Українського Історика" д-р Любомир Винар, який при цьому передав привіт від проф. О. Оглоблина, а дальше привіт від учнів проф. О. Оглоблина в Києві та вкінці від Асоціяції Українських Університетських Професорів, у якій проф. О. Оглоблин є почесним членом. Дальша доповідь п. н. „Проф. О. Оглоблин — дослідник Мазепинської доби" д-ра Ореста Субтельного не була виголошена в наслідок неприсутности доповідача з причин несподіваних ускладнень. Останню доповідь п.н. „Проф. О. Оглоблин і Українське Історичне Товариство" виголосив науковий секретар УІТ д-р Олександер Домбровський, який представив вклад праці проф. О. Оглоблина як президента і згодом почесного президента на фоні діяльности УІТ. Конференцію закрив президент НТШ д-р Ярослав Падох.

Д-р О. Оглоблин

Це була вдала наукова імпреза, якою гідно відзначили подвійний ювілей представники українського наукового світу та прихильники української науки, а між ними голова екзильного уряду Української Народної Республіки, проф. Іван Самійленко. Зібрані учасники ювілейної наукової конференції побажали висококодостойному й дорогому ювілятові ще многих літ життя та успіхів у його плідній діяльності на благо української історичної науки.

ВИСТАВКА Т. ШУМИЛОВИЧА

Ню Йорк. — ОМУА влаштовує виставку картин Тараса Шумиловича, присвячену 1000-літтю Хрищення Руси-України 988-1988 у своїй ґалерії, 136 Друга авеню. Відкриття виставки в неділю, 26-го листопада ц.р., о 1-ій год. по полудні. Виставка буде відкрита в будні дні від 6-ої до 8-ої год. вечора, а в суботи і неділі від 1-ої год. по полудні до 8-ої вечора та триватиме до 3-го грудня.

Головна управа СУА відбула річні наради

Ню Йорк (І. Чайківська). — Члени Головної управи СУА — Екзекутива, референтки й голови Окружних Управ — відбули річні наради тут 11-го і 12-го листопада ц.р.

Нарадами проводила голова Марія Савчак. Порушено справи діяльности від 23-го жовтня 1988 року до 11-го листопада 1989 р., а плянування праці від дня засідання до XXII Конвенції СУА, що відбудеться в днях 26-28-го травня 1990 року.

У програмі засідання виділялися такі ділянки: праця організації для здійснення її цілей; репрезентація СУА в структурі громадського життя української громади і зв'язки із чужонаціональними жіночими організаціями; XXII Конвенція СУА.

У звітовому часі дев'ять Округ відбули річні з'їзди і вибори управ, 10 Відділів ювілеї, три новостворені Відділи відсвяткували „христини"; Округа Ню Джерзі — 30-ліття свого існування. Один Відділ відновив свою діяльність, а розв'язано два. На всіх імпрезах були присутні представниці Екзекутиви СУА.

У зв'язку із пляном збільшення членства відбувалися організаційні конференції: в Окрузі Нова Англія і Північний Ню Йорк були організовані організаційною референтурою Головної управи й Управою Округи, у Філядельфії організувала Окружна Управа Філядельфії.

На засіданні у грудні 1986 року обговорено плян виховної референтки зорганізувати цілоденну захоронку у співпраці з парохією церкви Івана Хрестителя в Ньюарку. Захоронка уже діє, а її офіційне відкриття відбуло-

(Закінчення на стор. 3)

Український Ню Йорк турбується українською мовою

На світлині (сидять зліва): І. Кобаса, о. І. Ткачук, М. Нестерчук; (стоять зліва): М. Василик, Л. Сонна, А. Ґелетей і М. Юзенів.

Джерзі Си全, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Головного предсідника Українського Народного Союзу д-ра Івана Флиса та редакцію „Свободи" відвідала група представників молодечих організацій, українського шкільництва і церковного життя, щоб поінформувати про акцію для популяризації української мови серед нашого населення метрополії.

Наші гості — це члени Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради і Крайової ВОР; мгр Іван Кобаса, Микола Василик, о. протопресвітер Іван Ткачук, Михайло Юзенів, Марія Нестерчук, Анна Ґелетей і Лариса Сонна. У своїх розмовах із членами Екзекутиви УНС гості підкреслюють, що в цій важливій справі працюють представники усіх молодечих організацій та українського шкільництва об'єднано, щоб спільно зрушити нашу громаду в Ню Йорку до акції у напрямі поширення і плекання української мови в родинних домах, школах і молодечих домівках. В тому році, коли Світовий Конгрес Вільних Українців доручив усім українцям на поселеннях відзначити 175-річчя з дня народження батька української мови — Тараса Шевченка, а з цим плекати її, треба з жалем ствердити, що ця мова в діяспорі є в небезпеці. Саме тому так важливим є, щоб українські батьки здали собі з цього справу і доложили усіх старань для покращання існуючого стану рідної мови.

З такими думками представники зорганізованого українського життя в Ню Йорку, які близько стоять проблемам мови серед молодого покоління, скликують на неділю, 10-го грудня ц.р., на год. 2-гу по полудні велике віче до Українського Народного Дому, на якому виступлять зі словом голова СКВОР мгр Іроїда Винницька, представники молодечих організацій, які діють на терені Ню Йорку та околиці і представники шкіл українознавства. Як бачимо, усі вони спільними силами стремлять до однієї цілі та усім їм просвічує одна думка — національне самозбереження молодої української людини, яке можна осягнути лише через знання української мови.

З цією журбою вони приходять до нас, щоб нею поділитися та порадитися, в

(Закінчення на стор. 3)

М. СУК В ДІТРОЙТІ

Дітройт. — В неділю, 3-го грудня ц.р., загостить сюди з концертом славний піяніст з Києва Микола Сук. Хоча це його перший виступ в Америці, він загально відомий в Европі, де здобув дуже прихильні голоси преси на свої виступи.

Концерт відбудеться в Тавер Гайскул авдиторії у Воррені, 27900 Бенерт (11 і півмилі на схід від Шенгер) о год. 5-ій по полудні.

В ПРАЗІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ПРОТЕСТИ

Прага, Чехо-Словаччина. — На вулицях цього столичного міста вже п'ятий з черги день відбуваються багатолюдні демонстрації з домаганнями політичних змін, тому й провідники Комуністичної партії погодились на перші розмови з представниками опозиційного руху.

Події в Чехо-Словаччині почали набирати широкого засягу, а вимоги демонструючих громадян стали голоснішими та гострішими і це змушує комуністичних провідників до концесій, конкретно, до політичних змін і допущення інших політичних угрупувань до влади. Одначе у телевізійному виступі у вівторок, 21-го листопада ц.р., ґенеральний секретар Комуністичної партії Мільош Якеш звернувся до громадян з просьбою „закінчити існуючу напружену ситуацію", бо існують границі, котрих не можна переступати".

Але в цей самий час прем'єр-міністер Лядісляв Адамек веде переговори з представниками „Громадянського форуму". Демонстранти та вся громадськість ентузіястично сприйняли повідомлення дисидента Вацлава Гавеля про те, що уряд приобіцяв не вводити в країні закону „виімкового стану". Ще більш ентузіястично народ сприйняв листа свого духовного провідника, 90-літнього Кардинала Францішка Томашека, який підкреслює те, що навіть країни Третього світу дають своїм громадянам основні людські права.

З меншим ентузіязмом повернулися студентські делегати зі зустрічей з робітниками, які не хочуть включатися у загальну демонстрацію, бо побоюються таких наслідків, як в Польщі, безробіття та економічного занепаду, що погіршить їхній рівень життя. Пресове агентство Ройтерс, відкликаючись на чехо-словацьку пресу, подало до відома, що М. Якеш зустрічався з робітниками і вони вимагали від нього припинення заколотів в країні.

У Бразилії відкривають пам'ятник Т. Шевченкові

Джерзі Сити, Н.Дж. — Як відомо, в неділю, 3-го грудня ц.р., відбудеться в Прудентополісі, Бразилія, святочне відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові. Пам'ятник, роботи відомого скульптора Лева Молодожанина, відкриє президент Світового Конґресу Вільних Українців Юрій Шимко.

На це свято виїжджають в найближчих днях групи українців із ЗСА та Канади, щоб взяти участь у відкритті та відвідати українські поселення в Бразилії і Арґентині.

Із групою іде відомий фільмовий продуцент Ярослав Кулинич із двома своїми асистентами, Любомиром Кулиничем і Андрієм Ціховлясом, щоб сфільмувати цілу подію, як також мати нагоду фільмувати українських поселенців у провінції Парана, де найбільше їх скупчення.

Фільм із посвячення пам'ятника та перебування у Бразилії буде включений у готовий вже фільм англійською та українською мовами п.н. „Україна в огні", який виконав Я. Кулинич. Фільм викінчений, тепер лежить у лябораторії тому, що Я. Кулиничеві ще бракує фондів на його остаточне викуплення. Конкретно ще бракує 90,000 дол. до суми 365,000. Я. Кулинич надіється, що українська громада допоможе йому цей документальний фільм закінчити, доповнюючи найновішими подіями в Бразилії.

ЗУСТРІЧ З М. ГОРБАЛЕМ

Ню Йорк. — УВАН влаштовує небуденну зустріч з Миколою Горбалем в суботу, 25-го листопада ц.р., о 2-ій год. по полудні в приміщенні Академії, 206 захід 100-та вул. Гість з України, член Координаційної ради київського реґіонального Народного Руху України за Перебудову, та виконавчий секретар Української Гельсінкської Спілки, М. Горбаль, говоритиме про сучасне національне відродження в Україні.

ЗУСТРІЧ М. ҐОРБАЧОВА З ПАПОЮ ВІДКЛАДЕНА

Джерзі Сити, Н. Дж. — Як інформують „Вашінґтон Пост" і „Вашінґтон Таймс" з 21-го листопада ц.р., відвідини ватиканських представників у Москві, які мали підготовити приїзд Михаїла Ґорбачова до Папи Івана Павла II, відкладені на пізніший, ще не означений, час.

Ця невияснена зміна плянів викликує, як пишуть вашінґтонські щоденники, різні здогади в чому причини. Підозрівають, що головною причиною пересунення плянів є досі нерозв'язана справа майбутнього Української Католицької Церкви в СССР, яка, як відомо, була заборонена у 1946 році з наказу Сталіна. Ватикан домагається леґалізації УКЦ, але секретар Російської Православної Церкви в СССР, заявив, що в цій справі є розбіжності поміж Ватиканом і урядом СССР.

Офіційний речник партріярха Пімена у Москві поінформував, що конференція із ватиканськими представниками не відбудеться „із-за технічних причин", але не подав чужинецьким журналістам до відома, котра сторона просила конференцію відкласти.

Російська Православна Церква, як подають американські журналісти з Москви, дуже гостро виступає проти леґалізації УКЦеркви.

Східньонімецька преса критикує Е. Кренца

Східній Берлін. — У вівторок, 21-го листопада, менш як за чотири тижні до запланованого з'їзду Соціялістичної (комуністичної) єдиної партії Німеччини, на якому очікуються серйозні зміни в керівництві, газета „Національцайтунг" різко критикувала нового східньонімецького партійного лідера Еґона Кренца. Газета нагадала своїм читачам, що Е. Кренц входив до складу керівництва, яке нині перебуває під перехресним вогнем критики. Газета вказує, що Кренц не зможе мати міцного ґрунту під ногами, доки не дасть відповіді на критичні зауваження на свою адресу. „Пора гласности вимагає чесности від кожного, а багато мешканців Східньої Німеччини не довіряють йому", — зауважує газета.

Хоч виступ газети „Національцайтунг" містив різку критику Еґона Кренца, аґенство АДН незабаром розповсюдило його серед інших засобів масової інформації Східньої Німеччини.

У Гамбурзі консервативна газета „Більд" писала, що протягом найближчого часу, що передує з'їздові СЄПН, запланованому на 15-17-го грудня, Еґон Кренц може бути усунений.

Сам Кренц в інтерв'ю національній телевізії в кінці тижня визнав, що його недовге правління може незабаром закінчитися: „Звичайно, я маю намір боротися за зміни в нашій країні, але якщо партія вважає, що я нездатний для цієї цілі, вона повинна підшукати іншого першого секретаря".

Опозиція у Східній Німеччині сумнівається — не зважаючи на безпрецедентне рішення уряду про відкриття кордонів і обіцянку провести вільні вибори, — Еґон Керенц є саме тією політичною фіґурою, яка зуміє справитися з напруженим становищем в країні.

Останнім часом обговорюють ролю Кренца в попередженні кровопролиття в Східній Німеччині в жовтні ц.р., коли він нібито відкликав наказ Еріха Гонекера про застосування сили проти демонстрантів. Прихильники Кренца вважають, що він дійсно відкликав наказ стріляти в народ, в той час як його противники твердять, що події розрядилися після того, як вмішалися місцеві комуністи і реґіональні діячі.

ДЕНЬ ПОДЯКИ

З уваги на свято Дня Подяки у четвер, 23-го листопада ц.р., це число „Свободи" друкується з датою п'ятниці. У четвер Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свободи" будуть закриті. Наступне число „Свободи" друкуватиметься в п'ятницю, 24-го листопада з датою суботи. — Ред.

У СВІТІ

УРЯД ІЗРАЇЛЯ, ЯКИЙ дуже часто пригадує світові, що він є єдиною демократією на Близькому Сході, знаходиться тепер у затяжній кризі чи вводити в життя закон, який забезпечив би всім громадянам основні особисті права. Одначе сильні релігійні партії Ізраїля відкрито бунтуються проти цього законопроєкту, який вже пройшов свою першу рунду минулого тижня в ізраїльському парляменті, під заголовком „Оснвний закон людських прав". Законопроєкт забороняє дискримінацію на базі релігійности, чи статевого визначення та забезпечує за громадянами право свобідного вислову та повної рівноправности. Цього дуже бояться жидівські ортодоксальні політики, бо це може порушити їхній релігійний монополь в країні та загрозити усуненням багатьох релігійних законів, які їм вдалося пропхати впродовж останніх 41 років.

ВІДВІДУЮЧИ ПАКІСТАН, прем'єр-міністер Китаю Лі Пенг заявив, що Пекін уважно приглядається подіям у Східній Европі, але підкреслив, що хвиля змін котра навістила Східню Німеччину та інші країни Варшавського Пакту не послабить вірність Китаю комунізмові. У цій його першій поїздці за кордон Китаю від часу коли китайські війська брутально здусили рух демократизації на площі Тіянаньмен у червні ц.р., прем'єр Лі на пресовій конференції зі західніми кореспондентами сказав, що „драстичні зміни" в Східній Европі привертають до себе увагу цілого світу" то й Китай це також турбує. Все ж таки 62-літній Лі Пенг не дав можливости західнім кореспондентам ставити багато питань і цілковито відмовлявся від коментування коли порівнювали події на площі Тіянаньмен з теперішніми далекойдучими змінами у Східній Німеччині.

МАДЯРЩИНА СТАЛА ПЕРШОЮ країною Варшавського Пакту, яка старається про членство в західній політичній організації. Минулого тижня Мадярщина внесла прохання про прийняття її до Европейської ради, до якої входять 23 европейські країни. Ця організація з осідком у Страсбурґу, Франція, була заснована 1949 року з метою підтримувати парляментарну демократію в країнах Европи. Юґославія, яка не є членом Варшавського Пакту, висловила й своє бажання вступити в короткому часі до Европейської ради. Одначе члени Европейської ради, заявили, що Мадярщину не зможуть прийняти аж після того, як там відбудуться вибори, в яких будуть обирати кандидатів з кількох партій. Вибори є призначені на червень 1990 року.

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНА ВЛАДА прийняла новий сміливий плян безкоштовного лікування хворих на АІДС новим ліком ДДІ, який є багатообіцяючим, але досі ще не апробованим. На початку клінічного вивчення препарату ДДІ зголосилося 72 хворих-добровольців, а 1,300 хворих зголосилося до позаклінічного лікування. На думку вчених і спеціялістів цей плян був занадто спішний і не дасть очікуваних вислідів, якщо більшість пацієнтів не будуть під постійною клінічною контролею. В червні цього року д-р Антоні Фаусі, директор Крайового інституту інфекційних хворіб та алерґії, проголосив новий спосіб тестування нових ліків п.н. „паралельний шлях", задовольняючи вимоги юристів хворих на АІДС, які вимагають довірочности.

В ПОНЕДІЛОК, 20-ГО ЛИСТОПАДА, Палата Репрезентантів і Сенат переглянули питання оплачування лікарів державою, коли йдеться про лікування населення старшого віку, яке підлягає під програму медичного забезпечення-медікер. На першому пляні обговорень була велика диспропорція оплати хірургів та сімейних лікарів-педіятрів. Сенатор Дейв Дюренберг сказав: „Сучасна система оплачування лікарів у країні спокушає їх спеціялізуватися у високооплачуваних ділянках медицини та концентруватися у дорогих районах, таких як Ню Йорк та Маямі. Наша нова пропозиція намагається змінити спосіб медичного забезпечення шляхом зміни способів, якими ми платили за медичні послуги". Держава буде платити таким спеціялістам, як хірурги та радіологи на 20 відсотків менше ніж раніше, а педіятрам — на 40 відсотків більше. Нова пропозиція стосується лише випадків медікер, але якщо держава прийме цю пропозицію, приватні забезпеченеві компанії встановлять свої власні норми оплати.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Джорджа Буша проголосила в понеділок, 20-го листопада, що Армія ЗСА запропонувала зменшення свого цивільного персоналу на 200,000 осіб та відмовлення від модернізації бойового танку типу М1. Ця пропозиція Армії, яка становить зменшення її персоналу на одну сьому частину, є відповіддю на вимоги секретаря оборони Ричарда Чейні знизити військовий бюджет. На відміну від Морської фльоти і Летунства, які фінансують в основному дуже дорогу зброю та устаткування, одна третя частина цьогорічного бюджету Армії, що становить 77 біл. дол., витрачається на персонал та його вишкіл. Армія нараховує понад 1.4 міл. уніформованого персоналу, резерви та цивільних працівників у 18 діючих дивізіях та 10-ти резервних. За пропозицією Армії, три дивізії будуть розпущені.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian daily

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Курс совєтської політики визначає КҐБ

Як і в перший рік перебудови під час святкування 68-ої річниці Жовтневої революції головним доповідачем у Кремлі був голова КҐБ Віктор Чебріков, так і цього року з нагоди 72-ої річниці революції доповідь зробив новий голова КҐБ Володимир Крючков. Цей вихованець і висуванець Юрія Андропова, колишній керівник закордонної розвідки, у 70-их роках очолював нюйоркську резидентуру совєтських шпигунів, багато чого навчився в американців і, як сказав колишній майор КҐБ Станіслав Левченко, цілком добре „вписується в західній образ шефа розвідки". Ще в грудні минулого року Крючков супроводжував Міхаїла Ґорбачова до ЗСА на зустріч з президентом Роналдом Реґеном як керівником групи охорони Ґорбачова, а сьогодні він уже член Політбюра, керівник КҐБ і позиція його дуже зміцнилася.

На врочистому засіданні в Кремлі 4-го листопада генерал-полковник В. Крючков повторив весь набір пропаґандистських стандартів застійних часів вперемішку з сучасними, перебудовними. Сказав, що Жовтнева революція — це „джерело сили й гордости, втілення найзаповітнішої мрії про суспільство свободи, справедливости, миру й щастя". Віддавши такі почесті Ленінові й революції, Крючков сказав, що органи безпеки також стали однією з жертв сталінського терору.

Далі він перейшов до критики Заходу, який, за його висловом, продовжує „ескалацію военних програм", а західні голоси пророкують розпад совєтської імперії. Однак, сказав він, Совєтський Союз вистояв не одне випробування, вистоїть і тепер. Треба лише „підтримувати оборонну могутність на рівні розумної достатности".

Щодо ролі КПСС в житті совєтського суспільства, то Крючков заявив, що „немає іншої політичної сили, здатної вивести країну на шлях процвітання. Тому не можна допустити ослаблення ролі партії".

Крючков намагається продемонструвати, ніби КҐБ також перебудувався і має тепер „людське обличчя". Високі чини КҐБ навіть дали інтерв'ю в совєтській телевізії, під час якого безсоромно заявляли, що в КҐБ „не існує ніяких систематизованих досьє на совєтських громадян" і жартома чіпляли значки з написом „аґент КҐБ". Але всі бачать і знають, що ряди КҐБ розширюються, цілком можливо, що зростає і його бюджет. І це в той час, коли, рятуючи економіку, Кремль обмежує видатки скрізь, де тільки можна. Обмеження не стосуються тільки КҐБ, численні аґенти якого приходять на мітинґи з кінокамерами і магнітофонами. Гласність дає їм змогу поповнювати течки з доносами. Активістів перебудови б'ють на вулицях, кидають в тюрми, погрожують їхнім родинам. Тому й не дивно, що чимало людей схиляються до думки, що в якийсь день гласність спробують припинити одним жорстоким ударом. А сили для цього готують уже тепер, активно поповнюючи ряди так званої „міліції особливого призначення", куди набирають прихильників твердої політики і твердого кулака.

Отже, якщо колись Комітет державної безпеки був слухняною зброєю в руках Сталіна і його помічників та послідовників, то тепер він лишається такою ж слухняною зброєю в руках нинішнього Центрального Комітету КПСС. Щоб зберегти комуністичну систему, КҐБ продовжує застосовувати силу, терор, каральну психіятрію, цинічно ховаючись за фальшивими назвами: „міліція особливого призначення" та „робітничі загони сприяння міліції".

А в недавньому інтерв'ю для журналу „Новое Время" Крючков заявив, що КҐБ разом з міністерством закордонних справ визначає і направляє зовнішню політику СССР. Це є ще одним доказом того, що вплив КҐБ небезпечно зростає.

Яр. Рудницький

ДО СПРАВИ „МІЧ ЛЕЙКУ" В КАНАДІ

Коли в 1982 році колишньому прем'єр-міністрові Канади П. Е. Трудові пощастило „патріювати" основний конституційний акт країни, то ця „патріяція" була тільки частковою. Через ідеологічно-партійні різниці між ним і прем'єром Квебеку св. п. Рене Лєвеком не дійшло до всеканадської єдности на конституційному полі. Насправді були дві конституційні Канади: Квебек, що притримувався (крім мовної леґісляції) Північно-Американського Британського Акту з 1876 року й решта Канади (яку чомусь називають „англійською"), що прийняла нову канадську конституцію з відомою Хартією Прав і Свобід із 1982 року. Після того, як Трудо відійшов „на пенсію", а Левек на той світ, новий консервативний уряд Браєна Малруні поставив собі за ціль об'єднати країну конституційно, іншими словами притягнути Квебек до конституційного акту з 1982 року. І ось у 1987 році прийшло до порозуміння між новим ліберальним квебекським прем'єром Робертом Бурассою й прем'єр міністром Браєном Малруні. Тому що воно здійснилося над озером Міч у Квебеку, називають його з того часу „Міч-лейк аккорд"-ом і вся внутрішня політика теперішнього федерального уряду в Оттаві й провінційного правління в Квебеку йде в тому напрямі, щоб решта Канади ратифікувала до літа 1990 року цей договір. Інакше він залишиться в повітрі, в сфері політично-правного плянування, а Канада й надалі буде конституційно розділена.

Як виявила недавня федерально-провінційна конференція в Оттаві (9-го-10-го листопада 1989), три канадські провінції — Манітоба, Ню Бранзвік і Нова Фінляндія з Лябрадором — мають застереження до Міч-лейкського договору й вимагають поправок та змін, заки під ним підпишуться. Одна з головних заковик — справа визнання Квебеку за „окремішню спільноту" (дістінкт сосаєті), яку безапеляційно обстоює прем'єр Бурасса, а якої точне з'ясування вимагають опоненти, побоюючися сепаратистичних наслідків прийняття такої клявзулі в загальноканадську конституцію.

Для українського суспільства в Канаді, а там і поза нею, дуже повчальний є факт, що Міч-лейкський договір із 1987 року здійснився між представниками двох воюючих між собою, партій: консервативною (Малруні) й ліберальною (Бурасса). Виходить, що коли йшлося про загальноканадську справу, про державну одність Канади, партійні інтереси пішли в тінь, на перший плян висунулося загальне добро народу й країни, а не партійні порахунки між консерватистами й лібералами. Правда, інколи ще старий партієць П. — Е. Трудо „стріляє з-за плота" й громить, як може, свого провінційного співпартійця Бурассу, але цей не піддається й беззастережно обороняє Міч-лейкську угоду, в ім'я засади „держава понад партії", загальноканадські інтереси понад групові, чи провінційні. „Салюс реі публіце — супрема лекс" — можна з приємністю ствердити, коли йдеться про теперішню політично-правну внутрішню ситуацію в Канаді. І тут хоч-нехоч приходять на думку незабутні гасла С. Петлюри: „Нація вища за кляси, держава вища за партії".

Як колишній член Королівської комісії Льорандо/Дантона, автор цих рядків був з самого початку Міч-лейкської дискусії по стороні понадпартійного підходу до загальноканадської конституційної справи. В цьому напрямі він привітав листом із 3-го червня 1987 року Малруні й Бурассу з перемогою ідеї однієї, конституційно об'єднаної Канади, за що отримав окрему подяку.

Були й інші нагоди для підписаного виступати на захист „Міч-лейку". Отак, наприклад, 4-го серпня 1987 року в Оттаві, почав свою працю Об'єднаний комітет палати послів і сенату у цій справі. Йдучи за принципами свого меншинного рапорту в Королівській комісії з 1967 року, автор цих рядків подав меморандум, у якому він далі обстоював свою концепцію „обласних мов", (в тому й української на Заході), а далі й „акту багатокультурности", „багатокультурного сенату" в пропорції до чисельности етнічних груп тощо. На думку підписаного, контроверсійну проблему, над якою застановляється цей комітет, а саме поняття „дистинктної спільноти" (дістінкт сосаєті), що її введено в акт „Міч лейк", розв'язано в роках 1965 й 1967 Королівською комісією, але ця проблема, як і всі інші поправки до „Міч лейку", повинна знайти місце в дискусіях на майбутніх конституційних конференціях, а не на форумі теперішнього Об'єднаного комітету, що має рекомендувати парляментові й провінціям ратифікацію „Міч-лейкського договору.

До свого меморандуму підписаний долучив чотири випуски серії „Канада етніка", що їх надруковано в 1983-85 роках і які заторкають порушені ним питання конституційних поправок і до Акту з 1982 року і до об'єднувального „Міч-лейку". Якщо б прийнято в майбутньому рекомендації цього члена Королівської комісії, то українська мова отримала б конституційний статус „обласної" (реґіональної), якої вона досі не має, а в сенаті була б принайменше три українці замість однієї пані Беліш.

Тут треба теж згадати цьогорічну федерально-провінційну конференцію в лютому 1989 року в Оттаві.

Між іншими справами обговорювано тоді теж і Міч-лейкську угоду. Як колишній манітобець, підписаний вручив 27-го лютого 1989 року прем'єрові Манітоби Ґері Філмонові меморандум у цій справі, рекомендуючи прийняття цього акту манітобською леґіслятурою, щоб тим самим підтримати ідею „канадської конституційної односте". Одночасно він знову нав'язав до своїх рекомендацій у Королівській комісії з 1987 року в справі признання української мови державного, провінційного, статусу „обласної" мови й рекомендував прем'єрові поставити цю справу на форум манітобської леґіслятури в ближчому часі. На думку підписаного, Манітоба теж може стати „відмінною спільнотою" (дістінкт сосаєті), коли матиме дві „офіційні" й дві „обласні" мови, в цьому

(Закінчення на стор. 3)

Юрій Р. Рибак

ДЕНЬ ПОДЯКИ КРІЗЬ ПРИЗМУ ДІЙСНОСТИ

День Подяки — це справжнє американське свято основане на історичній традиції... Дещо так, а дещо не зовсім... Ось згідно з істориком американського університету у Вашінґтоні, Д. К., проф. Томасом В. ДіБакко у нинішньому історичному переданні-День Подяки має поважні відхилення від дійсности. Це правда, що у 1621 році губернатор Бредфорд проголосив його святом, одначе це було одноразове явище... І не було тоді ані індика, ані хліба, ані гарбуза... Довший час це свято обходили переважно у Новій Англії, куди щораз більше американців приїздили з усіх усюдів. Подають, що в 1858 році прибуло коло 10,000 осіб. Поминаючи сантимент учасників, таке святкування було доброю нагодою для бизнесу, а коли відвідувачі спостерігали економічну користь старались і собі це наслідувати. Тому і в інших стейтах ішли намагання проклямувати цей рід свята.

Час минав, а практичних вислідів не було багато аж може до часу, коли президент Лінкольн у 1863 році у розгарі Цивільної війни проголосив національний день для молитви та подяки, щоб тим робом створити, хоча б тільки символічно, об'єднання воюючих сторін... А після закінчення війни доставці домашніх птиць заговорили про... індика, як головне м'ясиво на обіді Дня Подяки. І це увінчалось повним успіхом! Як писав у 1883 році „Ню Йорк Таймс" „Люди були рішені або дістати індика, або вмерти". І це все, не зважаючи на тодішню високу ціну, десять центів за фунт

Популярність Дня Подяки захопила теж зацікавлених письменників, поетів та мистців. Вони старались з допомогою уяви відтворити перше святкування як місце, де гурт пілігримів зібрався довкола круглого стола наладованого, очевидно, індиками та гарбузами.. Не проґавили нагодин і бизнесмени. Вони ж намагалися переконувати покупців, що на цей святковий день потрібно купити щось нове, щось таке, щоб хата виглядала свіжо та радісно. І — вірте або не вірте — це стало початком, що з Днем Подяки починається різдвяна продаж і кожного дня оголошують скільки ще днів залишилось до самого Різдва.

У 1939 році бизнесмени переконали президента Рузвельта, щоб змінив останній четвер у листопаді на передостанній і тим способом можна б різдвяні закупи продовжити на один тиждень. Але не всі американці погоджувались з тим новим рішенням, тому то два роки пізніше під їхнім натиском Конґрес офіційно визначив четвертий четвер у листопаді датою святкування, що однодушно прийняли усі стейти ЗСА.

Хто ж міг припускати, що традиція дня Подяки розвинеться завдяки наполегливості економічного сектора країни, який, завваживши зацікавлення громадян, переводить їхній почин у реальність, вплітаючи, очевидно, і свої інтереси, а саме збут продукту, який вже існував або був у пляні розвою. Не підлягає сумніву, що нині кожному дозволено вважати це як суто матеріялістичний підхід до справи. Але одне слід пригадати, що тут, напочатку, люди започаткували святкування, а бизнес прилучився, щоб доставою засобів надати кращу зовнішню форму. Не забуваймо одне, а саме, що День Подяки — це не лише їжа, а вислів духовости, що зберігає продовження спонтанно народженої традиції об'єднувати у цьому ж дні цілу родину водне... Сам же факт подяки за земні добра вкладає у центр святкування теж існування Творця, Якому належиться вдячність... І хоча назовні День Подяки кладе сильний акцент на матеріяльну сторінку, то на канві його змережуються основні риси характеру американця. Він же буде тяжко працювати в поті чола, щоб здобути один доляр, однак, коли ближній у дійсній потребі він готовий жертвувати — два!

На землі нового поселення теж українська етнічна група включилась у традиційне святкування американського загалу... Індик, журавлина та гарбузовий „пай" — всі їх, вони з приємністю споживають. Але ця ж сама страва в колі улюбленої рідні запалює іскру радости у наших серцях... І якраз ця святкова родинна подія глибоко врокінюється у джерело нашого заробітку... І неначе б у міражі усвідомлюємо собі теж значення нашої праці.

Це місце праці стає нашою прибраною родиною. Тут бо зустрічаємось зі старими і новими знайомими та приятелями; поділяємо з ними наші турботи; беремо участь у їхніх виявах журби та радости... Ми готові їм допомагати в потребі, а притому перед нашими очима відслонюється існування ще іншого світу, який простягається ген далеко поза межі нашого родинного вогнища.

Тому і під час святкування Дня Подяки заки радітимемо отриманими благами піднісімо наші серця до Господа з подякою за те, що дав нам можливість жити у світі, де любов, допомога один одному та посвята не обмежуються тільки до пригорщі пустих фраз...

ПРО ПОВІДОМЛЕННЯ

21-го листопада 1989

Вельмишановний
п. Володимир Сохан
Головний Секретар УН-Союзу Джерзі Сіті, Н. Дж.

Вельмишановний і Дорогий Пане Секретарю!

У виданні щоденника „Свободи" з 17-го листопада ч. 218 подано на першій сторінці того числа „Повідомлення Пресової Служби Української Гельсінкської Спілки", надавши йому свій заголовок — „Остерігають перед заходами РПЦеркви" (Російської Православної Церкви), хоч у тому „повідомленні" нема навіть згадки про ту Церкву.

Існує багато підстав вважати, що це „повідомлення" належить до категорії спеціяльно спрепарованих, а в даному випадку з явною і бажаною авторам метою — викликати неґативну реакцію на зростаючу в Галичині акцію за відновлення і леґалізацію УАПЦеркви. Це „повідомлення" дісталось і до моїх рук.

Під час принагідної телефонічної розмови (16-го листопада) з паном редактором „Свободи" я довідався про його замір подати те „повідомлення" на сторінках „Свободи". Порадив йому цього не робити, звертаючи при цьому його увагу на явні недоречності в тексті „повідомлення". Та, як виходить, пан редактор не звернув уваги на мою пораду і, як знаємо, те „повідомлення" знайшлося в числі „Свободи" за 17-те листопада.

Крім явно шкідливої тенденції авторів „повідомлення" — викликати своєю дезінформацією заколот у поглядах на справу леґалізації УАПЦеркви, вони не потрапили навіть пояснити як слід самого поняття „соборність". Та, що гірше, втягнули в те „повідомлення" й мою особу, обдаровуючи її такими преroґативами, на які ласі бувають убогі душею люди.

Нерозважне рішення редактора — дати на сторінки „Свободи" тенденційне і контроверсійне та явне дезінформаційне своїм змістом „повідомлення", вважаю за велику кривду, що її нанесено УАПЦеркві, її духовному Проводові та мені особисто.

Буду щиро вдячний Вам і Дирекції УНСоюзу, коли цей мій лист буде поміщений в найближчому числі „Свободи".

Щиро Вам відданий
у Христі

Мстислав
Митрополит

Ред.: Тоді, коли Владика телефонував до головного редактора, число „Свободи" з 17-го листопада вже їхало на пошту.

ІЗ ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ В СПРАВІ ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

В першій частині своєї статті п. з. „Зміни в Україні" („Свобода" з 7-го листопада ц. р.) д-р Богдан Цимбалістий, між іншим, порушив питання листів до редакції, підкреслюючи їх психологічно-педагогічне та журналістично-публіцистичне значення й вагомість у формуванні незалежної думки читачів та орієнтира для видавців, редакторів і журналістів-публіцистів.

Автор відкається, що в наших газетах рідко появляються листи до редакції. Він застановляється над причинами цього явища й бачить їх дві — брак людей спроможних писати листи та нехіть їх писати.

Я є великим прихильником писання листів до редакцій і з власного досвіду та спостережень додам ще одну причину рідкої появи листів у нашій пресі. Це нехіть та брак цивільної відваги видавців, редакторів та середовищ, які патронують газетам давати голос стороннім людям, якщо їхні погляди не є співзвучні зі світоглядово-ідеологічною, чи політично-програмовою лінією даної публікації.

Обсервуючи англомовні газети й журнали в ЗСА та Канаді, можна спостерігати, що вони знайшли дуже зручний вихід із трудної ситуації, щоб і „вовк був ситий і коза ціла". Редакції публікують паралельно два-три різні погляди авторів листів на цю саму проблему. Тоді і читач вдоволений і редакції та видавці здобувають опінію толерантности і читацький загал має матеріял до роздумів, дискусії, інтерпретації, формування власної опінії на дану проблему, чи проблематику. Так з одного боку газети виховують читацьку публіку і привчають її до самостійного думання, а одночасно на підставі листів із кіл читачів орієнтуються, чим суспільство „дише", що його турбує, яке його становище до хвилюючих, актуальних питань, даючи загалові прилюдну плятформу, якою є газета та журнал, свобідно висловитися.

Якщо газети обмежаться тільки тим становищем, яке вони самі займають до життьових явищ, тоді це стає звичайним, безкритичним втовкмачуванням, повчанням, „подаванням на лопаті" та „сполікуванням мозку" читачів, замість привчання їх до самостійного думання.

Ясно, що редакції мають право вибору найбільш на потребу, найбільш інтересних листів, які кидають нове світло на дискутовану проблему. Редакція не зобов'язана публікувати листів у приватно-особистих, заялозених, сповнених порахунків, наклепів чи шкідливих справах.

Володимир Барагура
Вудгейвен, Н. Й.

ВІРМЕНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ У неділю, 19-го листопада ц.р., вирішив, що прилучення їхньої країни в 1921 році до СССР було зроблено за допомогою війська і тому Вірменія застерігає за собою право кожночасно відлучитися. Вірменські законодавці вирішили також, що вони мають право уневажнити совєтські закони, якщо вони противорічать інтересам країни.

УРЯД САЛЬВАДОРУ ПОСИЛЮЄ нагінку на релігійних працівників. У понеділок, 20-го листопада, урядові відділи безпеки наскочили на Епископальну Церкву, заарештували 17 працівників і сконфіскували документацію. Серед заарештованих було шість чужинців. Правий уряд Сальвадору уважає Церкви прибічниками повстанців, а зокрема Римо-Католицьку Церкву, яка публічно виступила в обороні бідних і селян.

Іванна Старощак

ПРО ТЕ, ЩО Я БАЧИЛА ТА ЧУЛА У ЛЬВОВІ

I.

Із деякою віддаллю років від часу останніх моїх відвідин України, та не зважаючи на пізню осінню пору, за посередництвом бюра СКОП, я поїхала в Україну на однотижневе перебування у Львові. Наша туристична група, цим разом, була досить чисельна. Провідниками нашими були Алексій і Лідія П'ясецькі, які із великою терпеливістю задоволяли наші туристичні вимоги. Приїхавши в Будапешт, нас примістили в готелі „Єлизабет", який знаходиться майже в центрі міста. Ми мали нагоду місто із його історичними пам'ятками, будівлями та церквами. Нам пояснили, що місто є поділене на дві частини, себто на Буда і Пест. Тут крамниць багато із всяким добром, наче в Америці. Користаючи з нагоди, наші туристи понакуповували деяких харчів а основне мила якого тут доволі, а на Україні його немає. Наші ручні валізки побільшились на одну-дві більше, але хто про це дбав: добре, що є мило для рідні. День перед від'їздом до Львова телевізія в Будапешті подала коментар, в якому згадала про побиття мирних демонстрантів поліцією у Львові. Ця новина пригнобила не одного із нас. О год. 8-ій вечора ми виїхали на двірець, де вкоротці над'їхав поїзд до Львова. Заповіли сім хвилин часу до заладовання наших валіз. Дивлюсь на ці валізи а їх сила — силенна... Завдяки вмілому думанню нашого провідника ми впорались у шістьох хвилинах.

Наші провідники, мабуть, за старанням бюра СКОП везли зі собою цілу валізку харчів, знаючи що ми у чотирнадцятьгодинній поїздці зголоднієно. В них не бракувало різних напитків. Усе те в дорозі ми повипивали та поз'їдали та хоча перемучені, але мали гумор. Почалась прикордонна контроля. Дехто із нас почав хвилюватися, я рівно ж переживала, бо везла більшу кількість тризубів, награних на касетках св. Літургій, хрестиків та дечого більше. Шкода було б якби ці речі позабирали. Я думала, що належу до відважних, але чомусь ця відвага залишила мене на призволяще долі... Себе я не бачила, але коло мене сиділа одна жінка. Не знаю, що вона везла, але її лице зі страху пожовкло. На щастя, нас якось контроля обминула. Ця жінка завдячувала своє щастя молитві. Перед полуднем ми приїхали до обіцюваного Львова, до туристичного готелю „Дністер", який своїм зовнішнім та внутрішнім виглядом робить добре враження. В ньому вінда працює бездоганно. Лазнички в непоганому стані із теплою водою, а що найважливіше немає тут того прикрого запаху пасти, якою на колінах наші українські жінки чистили підлоги у попередніх готелях. Тут на підлогах килими. На відпочинок не було часу, бо на нас чекала рідня вже від ранку, яку готелева обслуга не виганяла, так як це було попередніми роками. Тут навіть є — лавки та крісла, на яких можна вигідно сидіти.

Коли призначили нам кімнати й, користаючи із гласности наша туристична братія пороз'їжджалась по цілій Галичині. Відчувається тепер більшу свободу рухів. Мене привітала рідня та деякі члени товариства Народного Руху України за Перебудову, які знали про мій приїзд. Користаючи із перебудови, й мені пощастило поїхати на три дні до моєї рідні. У Львові, між іншим, я мала нагоду відвідати та привітати в імені Сестрицтва Америки о. прот. Володимира Ярему і його родину. Отець Ярема є першим священиком, який відважно із вірними церкви свв. апп. Петра і Павла заявив вихід із Російської Православної Церкви та з-під зверхництва Російського Патріярха до Української Православної Атокефальної Церкви. Отець Ярема розказав, що на святі Спаса, де відправляли три священики, було кілька тисяч вірних. Він теж розказав, що зверхництво, яке загрожувало закриттям церкви та сконфіскуванням майна, досі не зробило драстичних потягнень. Зібрано понад 1,700 підписів та вислано петиції до Ґорбачова.

Коли придивляємось із якою швидкістю йдуть оці події пробудження, то немає сумніву, що вони дійдуть до своєї мети. Треба ствердити, що багато церков, які досі були закриті, та уживані на склади вугілля та шпихліри по 45-ти роках офіційно відкрито та віддано вірним. Наш народ побожний та працьовитий і спільними силами відновляє святині. Для прикладу: у моєму рідному місті є три церкви, з яких дві від 45-го року були закриті, одна із них вживана була на склад дощок, де щойно цього року в червні її передано вірним. Люди зійшлись обчистили, побілили внутрі вапном, поприносили з домів святі картини, прикрасили вишивками, збудували вівтар та пошили хоругви і в червні цього року відбулось урочисте посвячення, в якому взяло участь кілька тисяч вірних. Мусимо ствердити що УКЦерква в Галичині є могутньою силою в народі. Недавня демонстрація вірних та священства у Львові нараховувала масу народу, що йшли вулицями Львова на довжині трьох з половиною миль. Вона своєю численністю доказала зверхникам правління що нарід бажає леґалізації своєї Церкви, яка силою прилучена до Російської Православної Церкви...

Закінчення буде.

Відсвяткували Світовий День Молоді

Світовий День Молоді, що його проголосив Папа Іван Павло II, а єпископи нашої Церкви призначили неділю, 29-го жовтня, щоби день цей в особливіший спосіб відзначити. З огляду на важливість змісту святкувань Світового Дня Молоді в Українській Католицькій Церкві, головно під теперішню пору, коли на рідних землях іде затяжна боротьба в справі легалізації нашої страдниці-Церкви, важливим є вказати на значіння, головно, коли мова про нашу молодь.

В годині 10-ій того дня отці Лев Любинський та о. Іван Лищишин з Торонто, Онт., відслужили Божественну Літургію в церкві пресвятої Трійці в Кергонксоні, Н.Й. Після Літургії підійшли до тетраподу шість дівчат та два хлопці учні суботньої школи та в голос, повторяючи слова за священиком, прирікали вірно служити Христові та трудитися, як апостоли Ісуса Христа серед людей їхнього покоління. Прирікали служити усім серцем та завжди зберігати й обороняти католицьку віру, залишаючись повік вірними Українській Католицькій Церкві і жити згідно з волею Христа і Його Церкви. Обіцяли докласти всіх старань, щоб зростати у знанні та розумінні Христової науки.

Урочиста церемонія приречення з нагоди Світового Дня Молоді зробила помітне та потрясаюче враження на присутніх, що заповнили вщерть храм.

Радісне та як будуюче враження тоді, коли ціла церква одними устами та одним серцем славить Бога утаєного у святій Євхаристії.

Співом проводить Орловський, домінують приємні жіночі голоси. Під час обряду приречення, відповідне звернення Владики Василя Лостена, повне глибокого змісту, замість проповіді, переповів о. парох. Святкування закінчено відспіванням побожної пісні „Боже Великий, Творче Всесильний".

Видно, що тут є давно уведений звичай, що після закінчення Богослужби парафіяни сходять до парафіяльної залі на перекуску, каву та солодке. Гарний це звичай, бо при тому люди ближче пізнають себе, обмінюються думками та проводять актуальні дискусії над найновішими подіями в Україні.

Михайло Добош

Головна...

(Закінчення зі стор. 1)

ся 22-го жовтня 1989 року.

Для відмічення Року Української Мови, Округа Північний Ню Йорк зорганізувала в Рочестері курс навчання української мови, що нараховує зараз 38 учасників.

Проголошено наступні конкурси із Фонду Лесі й Петра Ковалевих: літературний із реченцем 31-го грудня 1989 року і науково-історичний із реченцем 31-го грудня 1990 року. Із фонду ім. Еви Сташків признано одну стипендію на україзнавчі студії

Із найновіших видань: історія СУА — брошурка в англійській і укранській мовах, перевидання куховарської книжки Зеновії Терлецької та популярні взори до вишивання.

У зв'язку з подіями в Україні і можливістю допомоги потерпілим дітям — жертвам Чорнобиля, Суспільна опіка поширила свою діяльність і включається у співпрацю з громадською організацією, що твориться на ту ціль. Проситься відділи до акції збирання датків на Медичний фонд допомоги дітям і молоді або фонд СО „Поміч Україні", які існують і діють від довшого часу при СУА.

В листопаді 1988 року відбулося річне засідання СФУЖО в Торонто і V Конгрес СКВУ. Від листопада 1988 року голова СУА входить до Президії Секретаріяту СКВУ. В тих громадських імпрезах, як і в річних нарадах СФУЖО, беруть участь голова і делегатки СУА.

Підтримувано зв'язки із Крайовою радою жінок в ЗСА і Генеральною федерацією міжнародних жіночих клюбів не тільки шляхом участи голови і делегаток в конвенціях, але й працею, бо членки СУА вибрані на 1989-90 рік до управи НРЖ ЗСА. На імпрезі НРЖ 12-го червня 1989 року відзначено 12 молодих жінок за цікаві досягнення і на поручення СУА між ними була бандуристка Лідія Чорна.

Журнал „Наше Життя" зустрічається з браком професійної допомоги й фонди не вистачають на покриття коштів видання. Події в Україні знайшли віддзеркалення на сторінках журналу.

За ініціятивою СУА відбудеться третя жіноча конференція „Українська жінка у двох світах" восені 1990 року.

Головна управа співпрацює з Конвенційним комітетом XXII Конвенції СУА. На засіданні в присутности голови комітету і Видавничої комісії узгіднено ряд організаційних справ, програму, панелі й семінари, що відносяться до перебігу конвенції.

Закликом до членів Головної управи, Округ і Відділів, щоб підготовлялися гідно відбути XXII Конвенцію, яка відбувається у такий історичний час, закінчено ділове й важне засідання Головної управи СУА.

До справи...

(Закінчення зі стор. 2)

останньому випадку — українську й німецьку. „Удержавлення" чотирьох мов на терені провінції було б передумовою її окремішности.

Прицьому не треба забувати, що Швайцарія має чотири національні мови, а колишній прем'єр Манітоби Ед Шраєр проголосив століття цієї провінції в 1970 році чотирьома мовами: англійською, французькою, німецькою й українською...

ПІСЛЯ П'ЯТИРІЧНОЇ БОРОТЬБИ охоронців довкілля, представників федеральної влади з керівництвом компанії Автекс Файбер, була зачинена фабрика виробництва штучного шовку, віскози, у Фронт Роял, Ва. Фабрика Автекс була обвинувачена у хемічному занечищенні довкілля понад 2,000 разів із грошевим покаранням майже на 20 міл. дол. 450 робітників фабрики залишилися без праці, але вперше за останні десятиліття у районі Автекс не чути смороду зіпсутих яєць, який виділяв вуглець дісульфіду — отруйний газ у реакції з повітрям.

30-ліття Округи СУА Ню Джерзі

30 літ — це є заокруглений період часу, в якому виростає і формується духово повновартісна людина. Цей духовий розвиток і ріст можна віднести також до нашої організації СУА Округи Ню Джерзі. Саме 30 літ тому зродилась, можна сказати, мала клітина у формі 5-ти відділів і в цьому проміжку часу вона росла, розвивалася і дійшла до 13-ти відділів. Живучість і розвиток будь-якої організації вказує на її ідейну духовість, яка цементує і в'яже людей в спільній праці в спільних цілях.

Відзначення 30-ліття Округи СУА Ню Джрзі відбулося 15-го жовтня ц.р. в привітній залі українських підприємців, знаних з великої жертвенности на українські цілі, панства Бойчуків в Голідей Інн вСомервілл. На надзвичайно теплий, товариський настрій впливав також чудовий осінній день, який дав змогу для товариських гутірок на дворі.

При головному столі засіли: голова Централі СУА М. Савчак, о. Б. Луків, о. Любомирський з дружиною, члени Централі СУА д-р Ратич, О. Тритяк, почесні члени СУА О. Мусаковська, І. Левицька, голова Округи Т. Рішко і ведучі програмою Х. Ролянд і І. Паславська голова комітету 30-ліття. Присутні були також члени Головної Управи Л. Гладка, А. Кравчук, І. Чайківська, О. Гнатейко, Л. Артимишин.

Голова комітету 30-ліття Округи І. Паславська привітала членів Головної Управи бувші голови Округи, представниць з інших Округ, голови відділів і всіх присутніх гостей та попросила до слова М. Полянську. Вона перечисливши загально великий засяг різнородної праці СУА, цікаво розповіла про своє особисте надхнення та тривале зацікавлення організацією СУА, яке вона зуміла передати своїй доні, що творить уже третю генерацію союзянок.

Всі присутні відспівали гимн СУА і о. Луків провів молитву. Голова Централі піднесла тост і проспівано „многоліття". І. Паславська відчитала письмові привіти з округ: Дітройт, Іллиной, Північний Ню Йорк, Огайо, Нова Англія, Ню Йорк, Філядельфія, а також від ООЧСУ з Ірвінгтону, від мгра Д. Рак га від деяких відділів. О. Тритяк будучи недавно на Україні передала усний привіт від О. Гончара.

Голова Цетралі М. Савчак коротко насвітлила багатогранну діяльність Округи СУА Н.Дж. Округа завжди брала активну участь в Загально-громадській активності, займалась улаштовуванням численних виставок в бібліотеках, банках, влаштувала дві жіночі конференції, переводила збіркові акції для Українського Музею, несла матеріяльну поміч родинам у Бразилії, Аргентині й Европі. Поважнішим досягненням на американському форумі було внесення і признання резолюції в обороні українок-політв'язнів і жертв чорнобильської нуклеарної катастрофи на конвенціях Федерації Жіночих Клюбів стейту Ню Джерзі. Кінчаючи свій короткий огляд діяльности Округи, М. Савчак передала привіт від голови Українського Музею д-ра Б. Цимбалистого і вручила плякат від Централі СУА, як вияв признання для Округи.

Т. Рішко подякувала всім членам відділів за співпрацю підкресливши, що на особливе відзначення заслуговують членки, які були 10. або більше років головами відділів: А. Настюк — 28-ий відділ, 17 років, Н. Головінська — 65-ий відділ, 12 років, Т. Рішко — 92-ий відділ, 15 років. За їх довголітню працю їм вручено грамоти, які виконав інж. А. Тимкевич.

В мистецькій частині арфістка О. Полянська виконала композиції Й. С. Баха, і Г. Ф. Генделя, а проф. Р. Левицький у супроводі бандури проспівав зворушливу пісню невідомого автора з України „Про появу Божої Матері в Гошові", „Україно зоре", „Мрія". Х. Ролянд проспівала народні пісні „Ой на гору козак воду носить" і „Жайворонок"..

Дуже цікаво, у формі прозірок показано фрагменти з діяльности кожного відділу Округи, а пояснення давала Ііляна Паславська і Лідія Крамарчук.

Святкування закінчено молитвою.

Ольга Буртик

Український...

(Закінчення зі стор. 1)

який спосіб зрушити совість української громади, а в першу чергу батьків, щоб вони поважно подумали про важливість проблеми знання української мови і шукали за можливостями покращання її стану, саме тепер коли на батьківщині іде не менше затяжна боротьба за цю мову і її крок за кроком виграють.

Це почуття, що і у нас — тут і у наших братів — там ті самі стремління, повинно зрушити байдужість нашого громадянства, а щоб наш зв'язок був якнайбільше живим, організатори зібрання плянують запросити одного із найновіших гостей з України, щоб дав безпосередню картину проблеми української мови в Україні під сучасну пору.

Члени Екзекутиви УНСоюзу живо брали участь у вимiні думок на цю тему з представниками КВОР, підкреслюючи постійну підтримку УНС у всіх акціях українського шкільництва та українських молодечих організацій. Тому і цю пляновану зустріч з громадянством вони тепло вітають та обіцяли моральну й матеріяльну підтримку, бажаючи організаторам повного успіху у їхньому так важливому та відповідальному задумі.

Листопадові святкування у Пармі

У неділю, 5-го листопада, ц.р., українська громада Клівленду і Парми врочисто вшанувала 71-шу річницю листопадового зриву.

Цього дня о 4-ій год. по полудні в катедрі св. Йосафата в Пармі відбувся соборний Молебень в наміренні українського народу. Молебень відправляли о. шамб. Михайло Ревтюк, митр. протоієрей о. декан Стефан Ганкевич, о. Іван Наконечний — парох православного собору св. Володимира в Пармі, о. Юрій Сівко — парох церкви св. Тройці в Норт Роялтон, о. Андрій Гановський і о. Іван Грибик - сотрудники катедри св. Йосафата. В Молебні взяли участь комбатантські й молодечі організації з прапорами та велика кількість громадян.

Після Молебня зібрані в церкві люди перейшли до залі ім. Митрополита Андрея Шептицького в школі св. Йосафата, де відбувся концерт.

Концерт відкрив вступним словом мґр Василь Ліщинецький — голова Українських Злучених Організацій Великого Клівленду. Він представив зібраним присутніх на залі: одного з останніх вже між нами Січових Стрільців — Івана Палку і Наталію Іванів — голову крайової управи Золотого Хреста.

Д-р Володимир Боднар виголосив святочну промову. Він розповів про те, як у ніч на 1-го листопада 1918 року голова Військового Комітету сотник УСС Дмитро Вітовський і підхорунжий УСС Дмитро Паліїв, щоб випередити поляків, зорганізували і провели роззброєння австрійських військових частин у Львові і передали владу в руки УН Ради Західньої України.

Хоч встоятись не було сили, все ж таки листопадовий зрив залишив по собі нічим незатертий слід в житті народу. На ньому виховувалися покоління нових борців, від Галицької Армії, УВО, ОУН, УПА, Української Дивізії до нинішнього дня. І нині український народ знову пробуджується, не зважаючи на жорстокі переслідування, знову вимагає прав для свобідного політичного, господарського і культурного життя, знову хоче стати господарем на своїй землі, у своїй суверенній державі. Сьогодні наша батьківщина потребує щирої, дієвої і з'єднаної (без огляду на віроісповідні й політично-групові різниці) підтримки Народного Руху України. Віримо, що вже близький час, коли при Божій помочі доб'ємося нашої перемоги.

Цього 1-го листопада ми відзначили також 45-ту річницю смерти Митрополита Андрея Шептицького, одного з найбільших мирополитів нашого народу. Велика історична постать світового маштабу. Людина великого знання, науковець, поліглот. Шляхетні прикмети духа і духовна візія вже так близького будучого ставлять його особу на п'єдесталь святця. Ціле своє велике, матеріяльне добро він роздав на українські релігійні, культурні, харитативні та громадські цілі. Він віддав 56 літ свого життя Богові, Україні та ідеям українського Патріярхату та Екуменізму.

Бандурист Петро Китастий виконав у супроводі бандури кілька козацьких дум і стрілецьких пісень. Завдяки прикметам його голосу і майстерності гри на бандурі слухачі з захопленням сприймали виконані ним пісні. Особливо стрілецькі пісні у його виконанні дали змогу молодшим і середнього віку слухачам познайомитися з їх поетичною і музичною красою, а у старших, тих, для котрих ті пісні були колись також одним із тих емоційних чинників, під впливом яких формувався їх національний світогляд, вони викликали помітне зворушення і навіяли спомини давно минулих, молодих літ.

Талановита декляматорка Лідія Косць, виконала з чуттям композицію-в'язанку, складену з листопадових поем Володимира Гавриліва, Романа Купчинського і Олександра Олеся.

Відспіванням українського національного гимну закінчено концерт, яким гідно відзначено 71-ші роковини листопадового зриву.

Влаштуванням цих листопадових святкувань займався імпрезовий референт УЗО Павло Присяжний.

Адам Вовк

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

МАРІЯ УРУСКИЙ ҐЛЕНКО член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаго, Ілл., померла 14-го жовтня 1989 року на 43-му році життя. Нар. 27-го липня 1946 року в Дорстен, Німеччина. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку мужа Ричарда, дітей Оксану і Антонія, батьків Дмитра і Анну, братів Богдана, Стефана і Петра, бабуню Юлію Янків в Україні, ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 17-го жовтня 1989 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Василь Семків, секр.

....

ОКСАНА КУЧМАК, член УНС Відд. 204-го ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, померла 11-го вересня 1989 року на 90-му році життя. Нар. 1899 року в Україні. Членом УНС стала 1944 року. Залишила у смутку сина. Похорон відбувся 14-го вересня 1989 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Мирон Заліпський, секр.

....

ЙОСИФ РАЄН (Угрин), член УНС Відд. 102-го ім. свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, помер 24-го жовтня 1989 року на 92-му році життя. Нар. 21-го січня 1887 року в Зах. Україні. Членом УНС став 1922 року. Залишив у смутку синів Івана Майка і Марті, та 14 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Микола Бобечко, секр.

....

МИХАЙЛО ТАРАН, член УНС Відд. 131-го ім. Митроп. Андрея Шептицького в Чикаго, Ілл., помер 24-го травня 1988 року на 76-му році життя. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дружину Александру, сина Анатоля із дружиною, внуків та дальшу і ближчу родину. Похорон відбувся 28-го травня 1988 року на цвинтарі Кровн Гілл в Нокс, Інд.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

....

МИРОСЛАВ-Славко КРАВС, член УНС Відд. 39-го Т-ва „Українська Січ" в Сиракюзах, Н.Й., помер 18-го жовтня 1989 року на 50-му році життя. Нар. 1939 року в Любачеві, Україна. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку дружину Марту зі Савчаків, батьків Анастазію і Володимира та Орисю і Михайла Савчаків, братів Ореста з дружиною Оксаною і дітьми Танею і Анізею; Юрія з дружиною Неонілею та дітьми Романом та Адріяном, та дальшу родину в Україні, Америці, Канаді, Аргентині й Польщі. Похорон відбувся 21-го жовтня 1989 року на цвинтарі укр. кат. церкви св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

....

● РОЗШУКИ ●

ПОШУКУЮ БРАТА
КЛЕМЧУКА АНДРІЯ ФІЛОФІЛОВИЧА
Нар. 1922 р., міс. Маневичі, пов. Ковель, Волинь.
Сестра
Марія Клемчук-Гоменюк
6402 Fabian Rd.
North Port, FL. 34287
Tel.: 1-813-423-1619

ПОШУКУЮ БРАТІВ
ДАНИЛА І СЕМЕНА КРОЛЯК
з села Кожушне, пов. Сянік. Шукає **дочка Олекси Кроляк.** Хто знав би про них або вони самі, прошу писати на адресу:
УССР, Львівська обл.,
село Красне, вул. Надлугом 1Р
Чабан Катерина Олексівна

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки

НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів у тій справі не будеться відписувати.

ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.